

Brüsszel, 2024. május 24.
(OR. en)

10358/24

MAP 22
RC 21
MI 544
COMPET 595
FIN 472

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2024. május 24.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	9963/24
Tárgy:	A Tanács következtetései az Európai Számvevőszék 28/2023. sz., „Közbeszerzés az Európai Unióban: A 2021. évvel záródó 10 évben csökkent a verseny a kivitelezési munkálatokra, az árukra és a szolgáltatásokra odaítélt szerződéseknél” című különjelentéséről – Jóváhagyva 2024. május 24-én

MELLÉKELTEN továbbítjuk a delegációknak az *Európai Számvevőszék 28/2023. sz.*,
*„Közbeszerzés az Európai Unióban: A 2021. évvel záródó 10 évben csökkent a verseny a
kivitelezési munkálatokra, az árukra és a szolgáltatásokra odaítélt szerződéseknél”* című
különjelentéséről szóló következtetések szövegét, amelyet a Versenyképességi Tanács a 2024. május
24-én tartott, 4026. ülésén jóváhagyott.

A Tanács következtetései az Európai Számvevőszék 28/2023. sz. különjelentéséről

A tisztességes és hatékony verseny javítása az építési beruházásokra, az árukra és a szolgáltatásokra odaítélt uniós közbeszerzési szerződések esetében

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

EMLÉKEZTETVE a fenntartható közbeszerzés fejlesztéséről szóló, 2022. június 9-i tanácsi következtetésekre¹, amelyekben a Tanács úgy vélte, hogy a fokozatos és harmonizált megközelítés alkalmazása alapvető fontosságú a stratégiai közbeszerzésre vonatkozó rendelkezéseknek a környezetvédelmi és éghajlat-politikai uniós célkitűzések elérése érdekében történő bevezetésekor, egyidejűleg mérlegelve egy, az uniós gazdaság versenyképességének és rezilienciájának a javítására hivatott, uniós és nemzeti szintű keretet,

EMLÉKEZTETVE az Európai Tanács 2023. október 26–27-i következtetéseire, amelyekben felhívás történt különösen a következőkre: „az EU versenyelőnyének fejlesztése a digitális és a tiszta technológiák terén, többek között az innovációra, a kutatásra, az oktatásra és a készségekre összpontosítva”, valamint „a kulcsfontosságú kritikus függőségek csökkentése és az ellátási láncok stratégiai partnerségek révén történő diverzifikálása”²,

FIGYELEMMEL a Bizottság 2024. évi, „Ma cselekszünk, hogy felkészüljünk a holnapra” című munkaprogramjára³,

ÜDVÖZÖLVE a gazdasági miniszterek által a Versenyképességi Tanács 2024. február 9-i, nem hivatalos genki ülésén folytatott véleménycserét, amely újólag megerősítette a stratégiai közbeszerzés (a zöld, szociális és innovatív közbeszerzés) fontosságát az EU fenntartható és inkluzív versenyképességének a megerősítése szempontjából,

¹ ST 9373/22.

² EUCO 14/23, 2023.10.27.

³ COM(2023) 638 final, 2023.10.17.

EMLÉKEZTETVE arra, hogy a közbeszerzés az EU GDP-jének 14 %-át teszi ki, és hogy ezért igen jelentős szerepet játszhat az Európai Unió kulcsfontosságú stratégiai célkitűzéseinek elérésében, különös tekintettel az uniós gazdaság rezilienciája és fenntarthatósága javításának szükségességére,

HANGSÚLYOZVA, hogy a közös és megkettőzött erőfeszítések abszolút elengedhetetlenek és sürgősek az olyan közberuházások megvalósításához, amelyek előmozdítják az Unió innovációját, ellátásbiztonságát és stratégiai autonómiáját, miközben megőrzik a nyitott gazdaságot, továbbá EMLÉKEZTETVE arra, hogy a közbeszerzésnek alapvető szerepet kell játszania a körforgásosabb, klímasemleges, kevésbé szennyező és a társadalmi felelősség szemléletének megfelelő gazdaságra való zöld átállás megvalósításában, ELISMERVE egyúttal, hogy a közbeszerzési szabályok érvényesítése, valamint a verseny fokozása a közbeszerzés terén a Bizottság és a tagállamok közös felelősségét képezi,

üdvözli az Európai Számvevőszéknek a jelentésben foglalt következtetéseit és ajánlásait:

1. ÜDVÖZLI az Európai Számvevőszék 28/2023. sz., „Közbeszerzés az Európai Unióban: A 2021. évvel záródó 10 évben csökkent a verseny a kivitelezési munkálatokra, az árukra és a szolgáltatásokra odaítélt szerződéseknél” című különjelentésének közzétételét;
2. TUDOMÁSUL VESZI a jelentésben szereplő következtetéseket és ajánlásokat, továbbá FIGYELEMBE VESZI a Bizottság által tett, a válaszaiban felsorolt, 2021 utáni azon kezdeményezéseket – így többek között a *Big Buyers kezdeményezést*⁴ –, amelyek a stratégiai közbeszerzés szélesebb körű alkalmazásának előmozdítására irányulnak, továbbá a *közbeszerzési adatteret*⁵ (PPDS), amelynek célja, hogy lehetővé tegye a közkiadások célzottabbá és átláthatóbbá tételét, javítsa a vállalkozásoknak az ajánlati felhívásokhoz való hozzáférését, valamint ösztönözze az adatvezérelt politikai döntéshozatalt;

⁴ A „Big Buyers” kezdeményezés, 2018; lásd: [Big Buyers - Recruitment Brief.pdf \(sustainable-procurement.org\)](https://sustainable-procurement.org/)

⁵ A Bizottság közleménye: Közbeszerzés: A közkiadások javítására, az adatvezérelt politikai döntéshozatal ösztönzésére, valamint a kkv-k pályázatokhoz való hozzáféréseinek javítására szolgáló adattér:
C(2023) 1696 (HL C 98I., 2023.3.16., 1. o.).

3. TUDOMÁSUL VESZI a jelentésben megfogalmazott főbb bírálatokat, nevezetesen a következőket:
- az elmúlt tíz év során csökkent a verseny a közbeszerzéseknél, különösen annak fényében, hogy egyes tagállamokban nagy arányban került sor közvetlen odaítélésekre és egyajánlatos eljárásokra,
 - a rendelkezésre álló adatok alapján a jelentés tárgyát képező referencia-időszakban nem következett be jelentős mértékű általános javulás a 2014. évi irányelvek⁶ által kitűzött fő célkitűzések megvalósítása terén: az Európai Számvevőszék azt állapította meg, hogy a 2014. évi közbeszerzési reform célkitűzéseivel ellentétes módon a kkv-knak odaítélt szerződések aránya alacsony, a stratégiai közbeszerzés alkalmazása pedig nem kielégítő, amellett, hogy nemzeti szintű eltérések vannak,
 - a határokon átnyúló közvetlen közbeszerzés szintje alacsony,
 - a közbeszerzési piac fejleményeinek a Bizottság és a tagállamok általi nyomon követésében hiányosságok mutatkoznak;

A szabályok egyszerűsítése és a közbeszerzési rendszer javítása felé: a meglévő keret mélyreható elemzésének elindítása:

4. HANGSÚLYOZZA, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak egyenlő megbecsülésen alapuló, hatékony partnerségben kell dolgozniuk, továbbra is biztosítaniuk kell a hatályos irányelvek szerinti kötelezettségek megfelelő érvényesítését, valamint konzultációt kell folytatniuk az érintett érdekelt felekkel annak érdekében, hogy megelőzzék a lehetséges akadályok kialakulását, továbbá azonosítsák és leküzdjék a fenntartható közbeszerzés és a tisztességes és hatékony verseny előtt álló fő akadályokat;

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 94., 2014.3.28., 1. o.); jelenlegi egységes szerkezetbe foglalt változat: 2024.1.1.;
az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.); jelenlegi egységes szerkezetbe foglalt változat: 2024.1.1.;
az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 243. o.); jelenlegi egységes szerkezetbe foglalt változat: 2024.1.1.

5. az Európai Számvevőszék különjelentésével, valamint a közbeszerzésre vonatkozó uniós jogi keret végrehajtásának jelenlegi állásával összefüggésben FELKÉRI a Bizottságot, hogy vizsgálja tovább a verseny uniós közbeszerzések esetében tapasztalható csökkenésének kiváltó okait; NYOMATÉKOSÍTJA, hogy a kiváltó okok ezen elemzése során figyelembe kell venni a versenymutatók teljesítménye terén a tagállamok, a régiók és a gazdasági ágazatok között fennálló jelentős különbségeket, mivel a végrehajtási gyakorlatok jelentősen eltérhetnek egymástól, és konkrét, célzott intézkedéseket tehetnek szükségessé;
6. KIEMELI, hogy el kell kerülni a közbeszerzőkre és a gazdasági szereplőkre, köztük a kkv-kra és a mikrovállalkozásokra háruló szükségtelen adminisztratív terheket; e tekintetben ÚGY VÉLI, hogy a közbeszerzésre vonatkozó jogszabályok összetettsége akadályozhatja egyes gazdasági szereplők közbeszerzésben való részvételét;
7. FELKÉRI a Bizottságot, hogy haladéktalanul végezze el a közbeszerzésre vonatkozó hatályos jogszabályi keret (többek között a 2014/23/EU, a 2014/24/EU és a 2014/25/EU irányelv) mélyreható elemzését annak értékelése céljából, hogy szükség van-e felülvizsgálatra a 2024–2029-es időszakban az EU által a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos célkitűzések 2030-ig történő elérése érdekében tett főbb kötelezettségvállalások fényében; RAGASZKODVA azonban ahhoz, hogy a mélyreható elemzés elvégzése mellett elengedhetetlen a közbeszerzési verseny visszaesésének hátterében álló kiváltó okok jobb megértése is;

8. HANGSÚLYOZZA, hogy a mélyreható elemzés során figyelembe kell venni, hogy a közbeszerzés jogi keretének biztosítása kell, hogy az ajánlatkérők és a közszolgáltató ajánlatkérők kellően figyelembe vehessék a rezilienciát, az ellátás biztonságát és a tisztességes versenyt az Unió stratégiai autonómia iránti kritikus szükségének biztosítása céljából, megőrizve ugyanakkor a nyitott gazdaságot a szilárd gazdasági bázis kiépítésének szükségessége tekintetében, különösen az Unió legérzékenyebb ipari ökoszisztémákban tapasztalható függőségeinek a csökkentése révén; HANGSÚLYOZZA továbbá, hogy kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy a harmadik országokból származó termékek és gazdasági szereplők kezelése tekintetében egyértelmű szabályokra van szükség;
9. KIEMELI, hogy a jelenlegi geopolitikai helyzet különös veszélyt jelent a tagállamok biztonságára; NYOMATÉKOSÍTJA, hogy a részletes elemzés során kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy a közbeszerzőknek meg kell erősíteniük a biztonsági kockázatok csökkentését célzó, jelenleg rendelkezésükre álló eszközöket, és ÚGY VÉLI, hogy ezen eszközök tekintetében inspirációként szolgálhat többek között a 2009/81/EK irányelv; amennyiben biztonsági kérdések forognának kockán, HANGSÚLYOZZA, hogy a 2009/81/EK irányelv már lehetővé tesz bizonyos fokú rugalmasságot, amelyet figyelembe kell venni a 2014/23/EU, a 2014/24/EU és a 2014/25/EU irányelv hatálya alá tartozó beszerzések részletes elemzése során;
10. ÚGY VÉLI, hogy ebben az elemzésben alaposan meg kell vizsgálni az irányelvek közötti kölcsönhatást és a közbeszerzési rendelkezéseket tartalmazó konkrét ágazati jogi aktusok sokféleségét; FELKÉRI a Bizottságot, hogy mélyreható elemzésében vizsgálja meg e kezdeményezések észszerűsítésének és összehangolásának szükségességét a különböző célkitűzések közötti egyensúly, a nagyobb jogbiztonság, az általános koherencia és adott esetben a szabályozási terhek és költségek csökkentése érdekében;

11. KIEMELI, hogy a részletes elemzés egy diagnózis felállítását, illetve egy szabályozási hatásvizsgálat elindítását és – következtetései nyomán – esetlegesen olyan új szabályokra való javaslatot eredményezhet, amelyek előmozdítják a fenntartható közbeszerzést, valamint a tisztességes és hatékony versenyt, miközben a lehető legnagyobb mértékben igyekeznek felszámolni a túlzott és szükségtelen adminisztratív akadályokat és egyszerűsíteni a jelenlegi szabályozási rendelkezéseket, ugyanakkor HANGSÚLYOZZA annak fontosságát, hogy a közbeszerzők megtarthassák mozgásterüket a stratégiai megfontolások jellegének és eljárásaikba való beépítésének meghatározása tekintetében;
12. HANGSÚLYOZZA, hogy ezzel párhuzamosan a jogi keretnek arra kell irányulnia, hogy megkönnyítse a közbeszerzéshez való hozzáférést, különösen a kkv-k, és még inkább a mikrovállalkozások számára;
13. ezzel összefüggésben FELKÉRI a Bizottságot, hogy ismertesse a fenntartható közbeszerzés fejlesztéséről szóló legutóbbi tanácsi következtetések⁷, valamint a francia elnökségnek a közbeszerzési irányelvek végrehajtása során azonosított szűk keresztmetszetekről szóló jelentését⁸ követően hozott és meghozandó intézkedéseket vagy fellépéseket;
14. KIEMELI a Bizottság szakértői csoportjai⁹ által a fenntartható és reziliens belső piacot támogató modern, hozzáférhető és egyszerűsített közbeszerzési jogi keret működésében és fejlesztésében játszott szerepét;

⁷ HL C 236., 2022.6.20., 2. o.

⁸ ST 9679/24.

⁹ Különösen a közbeszerzéssel foglalkozó szakértői csoport, az elsőfokú fellebbviteli szervek hálózata és az e-közbeszerzés több érdekelt felet tömörítő szakértői csoportja.

Magas színvonalú adatok és fejlett eszközök rendelkezésre állása

15. TÁMOGATJA a Számvevőszék azon ajánlását, hogy a rendelkezésre álló releváns információkat a lehető legjobban fel kell használni; ÚGY VÉLI, hogy elengedhetetlen átfogó és magas színvonalú adatokkal rendelkezni, mivel ez lehetővé teszi a tényeken alapuló szakpolitikák kidolgozását; FELKÉRI ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szorosabban dolgozzanak együtt a mélyreható elemzéshez szükséges releváns adatkészletek azonosítása, valamint az összegyűjtött adatok [...] minőségének és olvashatóságának javítása érdekében, valamint rendszeresen tegyék közzé a fenntartható közbeszerzésre vonatkozó releváns információkat, amint azok rendelkezésre állnak;
16. ezzel összefüggésben ÜDVÖZLI az Európai Bizottságnak az európai közbeszerzési adattérre (PPDS) vonatkozó kezdeményezését, amely fejlett eszközök – például mesterséges intelligencián alapuló technológiák – révén potenciálisan javíthatja a közbeszerzési adatok minőségét és hasznosítását; KÉRI, hogy a közbeszerzéssel kapcsolatban rendelkezésre álló adatok értékelésére és elemzésére szolgáló hatékony módszertan kerüljön a figyelem középpontjába, különös tekintettel az egységes piaci eredménytábla közbeszerzésre vonatkozó mutatóira, és FELKÉRI a Bizottságot, hogy minden rendelkezésre álló adatot használjon fel a közbeszerzők közbeszerzési gyakorlatainak megértésére, szem előtt tartva, hogy az adatok összetétele és tartalma nem harmonizált az EU-ban; HANGSÚLYOZZA, hogy a közbeszerzési felhívások Tenders Electronic Daily (TED) honlapon történő gyors közzétételének megkönnyítése érdekében technikai eszközök alkalmazásával fel kell gyorsítani a közbeszerzési eljárásokat;
17. SÜRGETI a Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt ezen eszközök lehető leghatékonyabb fejlesztése érdekében, a nemzeti hatóságok és a Bizottság közötti megfelelő hálózatokon keresztül is;

Konzultáció az érdekelt felekkel, a bevált gyakorlatok előmozdítása, a professzionalizálás biztosítása, valamint a közbeszerzésre vonatkozó uniós stratégiai cselekvési terv elindítása

18. MEGÁLLAPÍTJA, hogy a legtöbb tagállamban az összes odaítélt szerződés között a legalacsonyabb árú ajánlatot tevőnek odaítélt szerződések aránya igen magas; ÓVA INT azonban attól, hogy túl nagy jelentőséget tulajdonítsanak annak, hogy a legalacsonyabb árat mint egyetlen értékelési szempontot alkalmazzák a közbeszerzési eljárások minőségének mérésére szolgáló mutatóként; RÁMUTAT arra, hogy a legalacsonyabb ár egyetlen értékelési szempontként való alkalmazása nem feltétlenül befolyásolja negatívan a minőséget, ha a vevők előzetesen, megfelelően meghatározták a műszaki leírásukat a közbeszerzési dokumentumaikban, ugyanakkor a tagállamok feladata annak meghatározása, hogy az ajánlatkérők és a közszolgáltató ajánlatkérők alkalmazhatják-e, és ha igen, milyen mértékben kizárólag az árat vagy a költséget egyedüli értékelési szempontként; ezért KÉRI a Bizottságot, hogy a magas színvonalú közszolgáltatások, a fenntarthatóság és az ár-érték arány biztosítása érdekében támogassa és fejlessze a kapacitásépítést a stratégiai közbeszerzés, valamint a szerződés tárgyához kapcsolódó releváns kiválasztási és értékelési szempontok végrehajtásának előmozdítása céljából;
19. MEGJEGYZI, hogy a verseny és a stratégiai dimenziók erősítése nagymértékben függ attól, hogy az ajánlatkérők és a közszolgáltató ajánlatkérők hogyan alakítják ki és kezelik szerződéseiket, valamint az e területeken meglévő kapacitásuktól és szakértelmüktől; ezért FELKÉRI a Bizottságot és a tagállamokat, hogy indítsanak az említett hatóságok és szervezetek professzionalizálását célzó kezdeményezéseket, vagy bővítsék azokat, figyelembe véve a közbeszerzési szakemberek európai kompetenciakeretén belül működő ProcurCompEU¹⁰ eszközt; úgy VÉLI azonban, hogy a kompetencia és a képzés a gazdasági szereplők, különösen a kkv-k, és még inkább a mikrovállalkozások számára is alapvető fontosságú;

¹⁰ ProcurCompEU, a közbeszerzési szakemberek európai kompetenciakerete: [ECF_Flyer.indd \(europa.eu\)](#)

20. ÖSZTÖNZI a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hatékonyabban működjenek együtt és támogassák a bevált gyakorlatok megosztását és terjesztését, valamint az összes érdekelt fél, például a vevők és az eladók bevonásával építsék ki a szükséges kompetenciákat és kapacitásokat;
21. FELSZÓLÍT továbbá a közkiadások nagyobb átláthatóságára, integritására és elszámoltathatóságára az összejárás és a korrupció elleni küzdelem, valamint a jobb ár-érték arány elérésének elősegítése érdekében;
22. bár ELISMERI, hogy nincs univerzális megoldás a fenti kihívások kezelésére, SÜRGETI a Bizottságot, hogy fogadjon el uniós szintű közbeszerzési stratégiai cselekvési tervet, amely – adott esetben a tagállamokkal együttműködésben – uniós szinten foglalkozna a jövőbeli intézkedésekkel; FELKÉRI a Bizottságot és a tagállamokat, hogy haladéktalanul kezdjék meg ezt a munkát, és SÜRGETI az uniós szintű stratégiai cselekvési terv észszerű időn belül történő kidolgozását, hogy iránymutatást és tájékoztatást nyújtsanak az uniós közbeszerzési környezet felülvizsgálatára és reformjára vonatkozó programhoz az e tanácsi következtetésekben felvetett kérdések és aggályok kezelése érdekében;
23. FELKÉRI a Bizottságot, hogy a Tanács szintjén rendszeresen számoljon be az e következtetésekben említett kezdeményezések, intézkedések és fellépések terén elért eredményekről.
-